Raadsvoorstel

Onderwerp:	Regioplan Beschermd Wonen
Portefeuillehouder:	S. Baggerman
Datum college besluit:	11 mei 2021
Behandelend ambtenaar:	Eveline Smit - Gadella
Registratienummer:	GZDGCB165509/165844

Inleiding:

De raad stelt bijgevoegd Regioplan Beschermd Wonen en bijgevoegde Centrumregeling vast. De raad besluit om Beschermd Wonen op het niveau van Gelderland -Zuid te organiseren en geeft Beschermd Thuis steeds meer lokaal/ sub-regionaal vorm via een ontwikkelpad van 7-10 jaar. De raad organiseert de samenwerking via een Centrumregeling en een Dienstverleningsovereenkomst, legt daarbij vast welke taken en verantwoordelijkheden namens alle gemeenten in de regio Nijmegen en Rivierenland op het gebied van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang centraal uitgevoerd worden, wijst de gemeente Nijmegen aan als centrumgemeente voor de uitvoeringstaken van Beschermd Wonen, besluit om gezamenlijk een meerjarig inkoopplan en een meerjarige begroting vast te stellen en om afspraken te maken over de wijze waarop omgegaan wordt met overschotten en tekorten. De raad stelt de kosten voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang vast op basis van beschikbaarheid conform een verdeelsleutel op basis van het aanvullende Wmo-budget en via een jaarlijkse vooraf vast te stellen bijdrage met correctie/vaststelling bij de jaarafsluiting. De raad dekt de kosten voor de uitvoering van Beschermd Wonen uit het 'surplus' dat de gemeente van het rijk bovenop haar algemene uitkering voor de WMO-gelden ontvangt.

Voorstel Raadsbesluit
De gemeenteraad van Culemborg besluit:
1. bijgevoegd Regioplan Beschermd Wonen van regio Nijmegen en Rivierenland vast te stellen.
2. bijgevoegde Centrumregeling vast te stellen.
3. Beschermd Wonen op het niveau van Gelderland-Zuid (Nijmegen en Rivierenland) te blijven organiseren.
4. Beschermd Thuis meer lokaal of sub-regionaal vorm te geven via een ontwikkelpad van 7-10 jaar.
5. de regionale samenwerking via een Centrumregeling en een Dienstverleningsovereenkomst vorm te geven.
    - daarbij vast te leggen welke taken en verantwoordelijkheden namens alle gemeenten in de regio Nijmegen en Rivierenland op het gebied van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Ontwikkeling centraal uitgevoerd worden.
    - de gemeente Nijmegen aan te wijzen als centrumgemeente voor de uitvoeringstaken van Beschermd Wonen.
    - gezamenlijk een meerjarig inkoopplan en een meerjarige regiobegroting op te stellen.
    - afspraken vast te leggen over de wijze waarop wordt omgegaan met tekorten en overschotten.
6. de kosten voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang vast te stellen op basis van beschikbaarheid (dus niet op basis van daadwerkelijk gebruik) en daarbij:

- de verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage vast te stellen op basis van het 'aanvullend' Wmo-budget per regiogemeente.
- de financiële bijdrage jaarlijks vooraf vast te stellen met correctie/vaststelling bij de jaarafsluiting.

7. de kosten voor de uitvoering van de taken voor Beschermd Wonen te dekken uit het 'surplus' dat de gemeente van het rijk bovenop haar algemene uitkering voor de WMO-gelden ontvangt.

Toelichting
Naast het regioplan en de centrumregeling wordt de raad ook expliciet gevraagd een besluit te nemen over de beslispunten met betrekking tot de organisatie van Beschermd Wonen, de samenwerking en de financiering. De reden hiervoor is dat in het regioplan niet alle beslispunten zijn verwerkt waarover de raad moet besluiten, zoals de afspraken over het meerjarenplan, de meerjarenbegroting, de dekking van tekorten en overschotten en de verdeelsleutel.

Argumenten:

Aanleiding
Vanaf 1 januari 2022 decentraliseert het rijk de taken voor Beschermd Wonen van de centrumgemeenten naar de afzonderlijke gemeenten. Gemeenten krijgen hiervoor vanaf 2023 van het rijk extra middelen bovenop hun Wmo-budget. De verantwoordelijkheid voor de Maatschappelijke Opvang blijft in ieder geval tot 2026 bij de centrumgemeenten.

Wat verandert er voor de inwoners?
De doordecentralisatie naar de gemeenten gaat gepaard met een overheveling van een deel van de doelgroep naar de Wet langdurige zorg (Wlz) en een ambulantiseringsopgave van circa een derde van alle cliënten. Concreet betekent dit dat een deel van de huidige cliënten hun Beschermd Wonen-voorziening in de toekomst vanuit de Wlz gefinancierd krijgen. Een ander deel van de cliënten zal in de toekomst thuis behandeld worden in plaats van in een instelling voor Beschermd Wonen.

Beleidsplan 'Samen Dichtbij'
Ter voorbereiding op de doordecentralisatie is door de gemeenten in Gelderland-Zuid in 2017 het beleidsplan 'Samen Dichtbij' vastgesteld. Hierin staan 25 voorstellen op het gebied van wonen, zorg, werk, participatie en inkomen. Deze zijn door alle gemeenteraden in Gelderland-Zuid vastgesteld. Een deel van deze voorstellen heeft betrekking op Beschermd Wonen:

- Ook in de toekomsten blijven de regiogemeenten op het schaalniveau van Gelderland-Zuid samenwerken.
- De centrumlocaties voor opvangvoorzieningen in Tiel en Nijmegen blijven behouden, maar worden niet uitgebreid. De tussenvoorzieningen in beide regio's worden wél uitgebreid.
- Er wordt één centrale toegang voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang ingericht.
- Er wordt gestreefd naar een ambulantisering van 30% in 2022 tot 50% in 2032. Het uitgangspunt is en blijft dat iedereen die intramurale zorg nodig heeft, dat ook krijgt.

Kern van het beleidsplan is dat de zorg waar mogelijk meer lokaal en bij mensen thuis georganiseerd word en meer gericht is op herstel en uitstroom. Dit regioplan is een nadere uitwerking van het beleidsplan 'Samen Dichtbij' en omvat beslispunten over de positionering van Beschermd Wonen en Beschermd Thuis, de regionale samenwerking, de financiering van de zorg en de organisatie van de centrale toegang.

Definities Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang
Beschermd Wonen voorziet in verblijf, ondersteuning en 24-uurstoezicht aan mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen (EPA). Beschermd Thuis is de lichtere variant van Beschermd Wonen en voorziet in ondersteuning met 24-uurs bereikbaarheid van zorg in de eigen thuissituatie. De Maatschappelijke Opvang is toegankelijk voor (dreigend) dak-of thuislozen met ernstige psychosociale en/of psychiatrische problematiek.

Het waarom van het regioplan Beschermd Wonen

- *Het regioplan schept duidelijkheid aan alle betrokkenen over de 'hoe-vraag' van de beleidsvoornemens uit het beleidsplan 'Samen Dichtbij'*

In het beleidsplan zijn de beleidsmatige uitgangspunten rondom Beschermd Wonen geformuleerd. Deze moeten echter nog vertaald worden naar een concreet uitvoeringsplan. Daartoe dient dit regioplan. Dit regioplan is daarmee het uitvoeringsplan van Beschermd Wonen. Het regioplan creëert duidelijkheid voor alle betrokkenen (inwoners, aanbieders, gemeente) over de wijze waarop uitvoering gegeven wordt aan het beleidsplan.

- *Hiermee wordt voldaan aan de Norm voor Opdrachtgeverschap*

Met de Norm voor Opdrachtgeverschap spreken gemeenten zich collectief uit over een verplichte samenwerking op het gebied van Jeugd en Beschermd Wonen. Met het regioplan wordt voldaan aan de verplichting tot de ontwikkeling van een regionale aanpak op het gebied van Beschermd Wonen. Voor Jeugd wordt in regionaal verband een aparte visie ontwikkeld.

Waarom organiseren we Beschermd Wonen op Gelderland-Zuid –niveau?

- *Dit garandeert een kwalitatief goed en divers zorgaanbod*

Op dit moment is het aanbod voor Beschermd Wonen breed, divers en van goede kwaliteit. Dit willen we graag zo houden omdat we daarmee een stevige basis creëren voor inwoners met een (ernstige) psychiatrische aandoening (EPA) die zorg nodig hebben. Door opnieuw samen te werken op het schaalniveau van Gelderland-Zuid blijft dit goede zorglandschap intact.

- *Gemeenten zijn afzonderlijk te klein voor de realisatie van een goed, passend aanbod*

Voor veel voorzieningen is een minimum aantal cliënten nodig om de zorg rendabel te maken. Veel gemeenten in Gelderland-Zuid zijn te klein om dergelijke voorzieningen zelf te realiseren. Daarnaast hebben kleine gemeenten afzonderlijk een minder goede onderhandelingspositie bij de inkoop van de zorg. Samenwerking op Gelderland-Zuid-niveau biedt in dat opzicht extra schaalvoordelen.

- *Verplaatsing van voorzieningen is erg complex*

Verplaatsing van voorzieningen (naar de eigen gemeente of sub-regio) is erg complex: het vereist forse investeringen qua tijd en ruimte (geschikte ontwikkellocatie), de binding van goed opgeleid personeel en het benodigde draagvlak van omwonenden in verband met eventuele overlast. Het verplaatsen van dergelijke grootschalige voorzieningen is daarmee bijna onmogelijk.

Waarom willen we Beschermd Thuis op lokaal of sub-regionaal niveau organiseren?

- *Beschermd Thuis biedt de mogelijkheid tot herstel in de eigen omgeving*

Bij Beschermd Thuis woont de cliënt volledig zelfstandig in de eigen woning en is er 24-uurs zorg op afroep beschikbaar, gecombineerd met andere vormen van ondersteuning zoals dagbesteding, persoonlijke verzorging en dergelijke. Beschermd Thuis kan gezien worden als een lichte variant van Beschermd Wonen en biedt de cliënt de mogelijkheid tot herstel in de eigen woonomgeving, waardoor er zo min mogelijk verstoring optreedt van het 'reguliere' leven. Beschermd Thuis kan daarmee ook worden ingezet als tussenstap naar volledige zelfstandigheid.

- *Beschermd Thuis is goedkoper dan Beschermd Wonen*

Beschermd Wonen is met gemiddeld € 60.000 per cliënt per jaar relatief duur. Beschermd Thuis kost de gemeente daarentegen gemiddeld € 25.000 per cliënt per jaar. Vanwege het lokale karakter is het logischer om dit op sub-regionaal of lokaal niveau te organiseren.

- *Een ontwikkelpad van 7-10 jaar biedt ruimte om Beschermd Thuis goed in te richten*

Het concept van Beschermd Thuis is relatief jong. Het ligt voor de hand om Beschermd Thuis lokaal of sub-regionaal (Rivierenland) te organiseren aangezien er sprake is van 24-uurs bereikbaarheid (dus nabijheid) van zorg. De organisatie daarvan kost tijd (inkoop zorg, inrichting 24-uurs bereikbaarheid, etc.). Een ontwikkelpad van 7 tot 10 jaar lijkt dan ook het meest reëel.

Waarom organiseren we de regionale samenwerking via een Centrumregeling en Dienstverleningsovereenkomst?

- *De samenwerkingsvorm via een centrumregeling is niet zwaarder dan nodig*

Met een zo licht mogelijke bestuurlijke samenwerking wordt aangesloten bij de uitgangspunten uit het regionale beleidsplan 'Samen Dichtbij': er hoeft geen nieuwe organisatie te worden opgericht en de uitvoering van taken geschiedt relatief eenvoudig via mandatering. Daarmee is deze constructie eenvoudiger en relatief makkelijk te organiseren.

- *Een centrumregeling is efficiënt en creëert duidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden*

Een centrumregeling is een juridische vorm waarin wederzijdse rechten en plichten tussen alle deelnemende gemeenten wordt geregeld. Het is efficiënt in de zin dat er geen extra bestuurslagen nodig zijn en dat het zware of onnodige administratieve lasten genereert. Daardoor komen de financiële middelen van het rijk zoveel mogelijk ten goede aan de doelgroep. Doordat gemeenten zelf verantwoordelijk blijven voor het beleid, hebben zij een hoge mate van invloed op de keuzes die gemaakt worden en kunnen zij snel en flexibel handelen. Dat is essentieel aangezien de doordecentralisatie vraagt om continue aanpassing van het beleid en/of de uitvoering daarvan.

- *Een dienstverleningsovereenkomst biedt mogelijkheden tot het maken van nadere afspraken*

In een dienstverleningsovereenkomst worden nadere afspraken gemaakt over de exacte (bedrijfsmatige) taken van de centrumgemeente. Daarnaast biedt het mogelijkheden voor het uitwerken van nadere afspraken tussen gemeenten en uitvoerende partij. De regiogemeenten in Gelderland-Zuid mandateren de gemeente Nijmegen voor de uitvoering van Beschermd Wonen. Een dergelijk mandaat is nodig om taken bij een andere organisatie te kunnen beleggen. Het opstellen van een dienstverleningsovereenkomst is een verantwoordelijkheid van het college. Deze wordt naar verwachting medio 2021 voorgelegd aan het college.

- *De Gemeente Nijmegen voert de taken reeds uit en beschikt over de nodige kennis en expertise*

Vanuit haar rol als centrumgemeente voert de gemeente Nijmegen al jaren de inkoop, het contractmanagement en -beheer uit. Zij beschikt daardoor over alle benodigde kennis, expertise en personele capaciteit. Het ligt voor de hand om Nijmegen opnieuw als centrumgemeente aan te wijzen omdat hiermee de bestaande kennis en structuur in tact blijven. Zij willen deze rol ook graag op zich nemen. Bovendien beschikken andere gemeenten over onvoldoende (ambtelijke) capaciteit voor de uitvoering van deze taken.

Waarom financieren we op basis van beschikbaarheid?

- *Financiering o.b.v. beschikbaarheid is minder riskant dan o.b.v. daadwerkelijk gebruik*

Bij de financiering op basis van beschikbaarheid leggen de gemeenten gezamenlijk middelen in voor de financiering van Beschermd Wonen, ongeacht het daadwerkelijk gebruik. Met deze financieringsvorm fluctueren de jaarlijkse kosten voor het gebruik het minst. Dat is belangrijk want Beschermd Wonen is een kostbaar en risicovol product. Door gezamenlijk te financieren worden de risico's evenredig over de deelnemende gemeente verdeeld, blijven de administratieve lasten beperkt en is voor elke gemeente vooraf duidelijk hoe hoog de kosten zijn.

Waarom kiezen we voor een verdeelsleutel vast o.b.v. het aanvullend Wmo-budget en een jaarlijkse vaststelling van de financiële bijdrage?

- *Deze verdeling doet het meest recht aan de werkelijke situatie in een gemeente*

Vanaf 2023 ontvangen gemeenten aanvullende middelen van het rijk voor de uitvoering van Beschermd Wonen, bovenop hun bestaande Wmo-budget. Het eerste jaar financiert de gemeente Nijmegen de kosten voor Beschermd Wonen nog volledig. Bij de toekenning van de middelen aan de gemeenten heeft het rijk niet alleen rekening gehouden met het aantal inwoners, maar ook met de aard en omvang van de sociale problematiek in de betreffende gemeente. Deze verdeelsleutel doet daarmee het meest recht aan de feitelijke situatie in een gemeente en is daarmee het meest 'eerlijk'. De gemeenten moeten er zelf nog wel zorg voor dragen dat de extra rijksmiddelen in hun Wmo-budget ook daadwerkelijk reserveren voor de doelgroep.

- *Bij de verdeling wordt rekening gehouden met het ingroei-pad van 7-10 jaar*

De decentralisatie vindt stapsgewijs plaats over een periode van tien jaar. In het eerste jaar ontvangt de gemeente Nijmegen nog de centrumgemeentemiddelen. Dit bouwt het rijk stapsgewijs af. Ondertussen wordt het gemeentelijke budget voor Beschermd Wonen stapsgewijs opgebouwd via een surplus dat zij van het rijk ontvangen bovenop hun Wmo-budget. De gemeenten gaan in een periode van 7 tot 10 jaar dus steeds meer bijdragen aan de instandhouding van de voorzieningen.

De financiering van Beschermd Wonen vindt zoveel mogelijk plaats uit de middelen die de regiogemeenten gezamenlijk inleggen vanuit hun surplus op het Wmo-budget. Eventuele tekorten worden door de gemeenten gezamenlijk gefinancierd. Overschotten vloeien evenredig terug naar de regiogemeenten. De regiogemeenten in Gelderland-Zuid stellen jaarlijks gezamenlijk een regionale begroting op; zij hebben dus gezamenlijk zeggenschap over (de besteding van) de middelen.

De verwachting is dat de middelen die de gemeente Nijmegen ontvangt de eerste 2-3 jaar voldoende zijn om de kosten van Beschermd Wonen volledig te dekken. In de daarop volgende jaren gaan de regiogemeenten steeds een stukje meer meebetalen vanuit hun 'Wmo-surplus'; zij krijgen dan immers ook stapsgewijs meer middelen van het rijk. De verwachting is dat de afzonderlijke gemeenten ook in de toekomst voldoende middelen overhouden voor de financiering van de ambulantiseringsopgave (Beschermd Thuis en andere ambulante ondersteuning aan de doelgroep).

- *Kosten kunnen per jaar fluctueren. Overzicht en tijdig inzicht daarin is daarom essentieel.*

Omdat de instroom, uitstroom en andere ontwikkelingen vooraf moeilijk te voorspellen zijn, wordt voorgesteld om de kosten per gemeente voorafgaand aan elk kalenderjaar vast te stellen. De definitieve vaststelling en eventuele correctie volgen na de jaarafsluiting, nadat de gemeente Nijmegen alle productieverantwoordingen heeft ontvangen. Met deze werkwijze wordt een reële inschatting van de kosten beoogd. Met een meerjarig inkoopplan en regiobegroting ontstaat zicht op de (ontwikkeling in) kosten en de samenhang met andere voorzieningen zoals de Maatschappelijke Opvang. Dat leidt tot een goed en tijdig overzicht van kosten (ook voor uitvoering van taken door de centrumgemeente Nijmegen) en eventuele tekorten en overschotten.

•*De bedragen zijn te hoog om deze door de gemeente Nijmegen te laten voorfinancieren*

De kosten voor de financiering van Beschermd Wonen zijn te hoog om door één gemeente voor te laten financieren. [1] Het exacte financiële verdeelmodel wordt naar verwachting pas in het najaar van 2021 bekend gemaakt. De inhoud van de tabel is daarmee onder voorbehoud van het definitieve verdeelmodel.

Kanttekeningen:

De kosten voor de regionale voorzieningen zijn hoger dan vooraf was voorzien

Risico: voor de uitvoering van Beschermd Wonen krijgen gemeenten een aanvulling op hun reguliere Wmo-budget. Een groot deel van de middelen wordt aangewend voor de instandhouding van de regionale voorzieningen; het resterende bedrag kunnen gemeenten gebruiken voor de inrichting van hun lokale zorg en ondersteuning. De kans bestaat dat er lokaal onvoldoende middelen beschikbaar blijven doordat de regionale kosten hoger uitvallen dan was voorzien, bijvoorbeeld doordat er méér cliënten instromen in een instelling voor Beschermd Wonen. Dit risico wordt als gemiddeld ingeschat omdat vooraf niet duidelijk is hoeveel cliënten er instromen en omdat het nieuwe financiële verdeelmodel naar verwachting pas in het najaar van 2021 door het rijk bekend wordt gemaakt.

Beheersmaatregel: allereerst zullen de ontwikkelingen elk jaar regionaal gemonitord worden, waardoor zicht ontstaat op de (verwachte) in-en uitstroom van de voorzieningen. Daarnaast zullen er nadere afspraken worden gemaakt over de realisatie van Beschermd Thuis, de goedkopere variant van Beschermd Wonen. Tot slot is er de sluitende aanpak van personen met verward gedrag, waarmee op sub-regionaal en lokaal niveau een breed aanbod aan voorzieningen en ondersteuningsvormen gerealiseerd wordt, gericht op stabilisatie en herstel en op het voorkomen van escalatie (opname).

Gemeenten/-sub-regio's blijven achter bij de realisatie van Beschermd Thuis

Risico: de realisatie van Beschermd Thuis gaat samen met de ontwikkeling van een lokaal of sub-regionale zorg-infrastructuur en een tijdige voorbereiding van wijken en buurten op de komst van de cliënten. De ene gemeente of sub-regio heeft dit sneller georganiseerd dan de andere. Cliënten van de 'achterblijvende' gemeente of regio moeten

daardoor mogelijk langer beroep doen op Beschermd Wonen. Dit risico wordt als laag ingeschat omdat alle gemeenten er belang bij hebben om zo snel mogelijk Beschermd Thuis te realiseren aangezien hun cliënten anders gebruik moeten maken van Beschermd Wonen (en de kosten voor Beschermd Wonen gezamenlijk gedragen worden). Beheersmaatregel: in de verdere uitwerking van het regioplan worden nadere afspraken gemaakt over een snelle realisatie van Beschermd Thuis.

Gemeenten kunnen onvoldoende ambtelijke capaciteit leveren
Risico: De realisatie van Beschermd Thuis wordt uitgevoerd met een ontwikkelpad van 7 tot 10 jaar. Deze ontwikkeling (en de doorontwikkeling van Beschermd Wonen) vraagt de nodige ambtelijke capaciteit. Er bestaat een kans dat niet alle gemeenten deze capaciteit (kunnen) vrijmaken, waardoor er kansen worden gemist om de zorg lokaler, slimmer en/of efficiënter te organiseren. Dat zou kunnen leiden tot een grotere toestroom naar de voorzieningen voor Beschermd Wonen. De kans hierop wordt echter als laag ingeschat omdat de urgentie van voldoende ambtelijke inzet hoog is en de ambulantiseringsopgave deel uitmaakt van de nieuwe wettelijke taken en het regionale beleid. Beheersmaatregel: de ontwikkeling van Beschermd Thuis (en de doorontwikkeling van Beschermd Wonen in bredere zin) wordt nader uitgewerkt in de uitwerking van de uitvoeringsagenda sociaal domein. Daar zal ook de urgentie van deze ontwikkelingen benadrukt worden.

De uitname uit de Wlz is lager dan was voorzien
Risico: in het nieuwe verdeelmodel van het rijk (zie financiële paragraaf) wordt rekening gehouden met een overheveling van een deel van de huidige cliënten naar de Wet langdurige zorg (Wlz). Het is op dit moment echter niet duidelijk hoeveel cliënten uit de regio daadwerkelijk een Wlz-indicatie zullen krijgen. Daardoor kan het feitelijke aantal Wlz-cliënten lager uitvallen dan waarmee rekening is gehouden in het financiële verdeelmodel, met extra kosten voor de gemeenten tot gevolg. Dit risico wordt als laag ingeschat omdat vooraf vrij duidelijk te voorspellen is wel deel van de doelgroep levenslange (dus Wlz-) zorg nodig heeft.
Beheersmaatregel: gemeenten kunnen hier zelf weinig aan doen, anders dan controleren of de grondslag voor een Beschermd Wonen -indicatie correct is. Daar zal extra aandacht voor worden gevraagd bij de indicatiestelling. Verder is het zaak om de kosten voor Beschermd Wonen zo laag mogelijk te houden door in te zetten op ambulantisering en tijdige uitstroom uit voorzieningen.

Cliënten kunnen niet (tijdig) uitstromen uit de instelling
Risico: een deel van de cliënten die uitstromen uit een voorziening voor Beschermd Wonen hebben geen eigen woning meer. Vanwege de krapte op de woningmarkt bestaat de kans dat deze mensen niet kunnen uitstromen, waardoor zij onnodig lang in een instelling verblijven (en nieuwe cliënten in de tussentijd niet kunnen instromen). Dit risico wordt als middelhoog ingeschat omdat de gemeente weliswaar afspraken hebben gemaakt over de huisvesting van de doelgroep, maar er op dit moment ook al cliënten zijn die niet tijdig kunnen uitstromen vanwege een tekort aan huisvesting.
Beheersmaatregel: om de uitstroom te bevorderen wordt op Rivierenlands niveau momenteel een regionale uitstroomtafel opgezet, naar het voorbeeld van Rijk van Nijmegen. Daarbij krijgt elke gemeente een jaarlijks quotum (huisvestingsopgave) in de vorm van een vooraf vastgesteld aantal uitstromers. Daardoor vindt er een betere spreiding over de regio plaats, wordt de 'huisvestingslast' eerlijk verdeeld en gemeenten tijdig kunnen anticiperen op de komst van de cliënten.

NB. De huisvesting van uitstromers uit de instellingen vraagt van de gemeente extra inspanningen om voldoende passende woonruimte te realiseren!

Kosten, Baten, Dekking:

Voor de uitvoering van de taken van Beschermd Wonen ontvangen gemeenten vanaf 2023 een aanvulling op hun Wmo-budget. De exacte bedragen worden naar verwachting in het najaar van 2021 door het rijk bekend gemaakt. In onderstaande tabellen wordt daarom alleen het voorlopige objectieve verdeelmodel weergegeven, alsmede een overzicht van de huidige inkomsten en een raming van de kosten voor Beschermd Wonen voor de regio Gelderland-Zuid.

Voorlopig objectief verdeelmodel

Bedrag x miljoen	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*	*2030*	*2031*	*2032*
Nijmegen	49	35	28	20	15	8	5	0	0	0
Regiogemeenten	3	15	23	30	35	39	42	45	45	45

Inkomsten Beschermd Wonen o.b.v. decembercirculaire 2020

Type uitkering	2021	2022
Integratie-uitkering BW	€ 67.661.008	€ 52.956.814
Doeluitkering MO	€ 10.084.740	€ 10.084.740
Eigen bijdrage	Onbekend	Onbekend
Rijksuitkering medische heroïne	€ 579.439	€ 579.439

Kosten Beschermd Wonen 2020

Omschrijving	Bedrag x miljoen	Opmerkingen
Zorg in Natura (BW)	41,4	Wordt minder vanwege uitname WLZ
Transformatiekosten *	2,1	Transformatiekosten zijn niet structureel
PGB	6,5	Wordt minder vanwege uitname WLZ
Subsidie BW	0,3	-
Toegang BW	0,9	Komt nog 0,4 mjn bij voor CTMO
Uitvoeringskosten	PM	1,1 mln in 2020 voor ambtelijke formatie Nijmegen + regio op dit moment
Overige kosten	1,4	O.a. inkoop goederen/diensten, advies, opleiding, onderhoud, kapitaallasten, uitvoering Wvggz, etc.
Corona-meerkosten	0,8	Niet structureel
Totaal BW	54,4	Gaan Wlz en a-structurele kosten vanaf. Uitvoeringskosten nader vast te stellen.
Subsidies MO/OGGZ	14,2	-
Overige	1,5	O.a. inkoop goederen/diensten, advies, opleiding, onderhoud, kapitaallasten, uitvoering Wvggz, etc.
Corona-meerkosten	0,9	Niet-structureel
Uitvoeringskosten	PM	-
Totaal MO	16,6	Incl. meerkosten, excl. Uitvoeringskosten. 2020 geen doorsnee jaar. Rijksmiddelen DUMO circa 1,1 miljoen

Toelichting

Gemeenten ontvangen stapsgewijs de middelen voor Beschermd Wonen
In het voorlopig objectief verdeelmodel wordt inzichtelijk gemaakt hoe de middelen van de centrumgemeente langzaam worden afgebouwd ten gunste van de middelen die de regiogemeenten ontvangen. Daarbij is te zien dat de regiogemeenten vanaf 2030 over het volledige bedrag kunnen beschikken.

Het totaalbedrag is lager door ambulantiseringsopgave en uitname Wlz
Het totale bedrag in 2030 valt lager uit dan de huidige middelen die centrumgemeente Nijmegen voor de uitvoering van Beschermd Wonen ontvangt. Dat komt omdat er in de nieuwe verdeling rekening wordt gehouden met de ambulantiseringsopgave en met de overheveling van een deel van de doelgroep naar de Wlz.

De eerste jaren zijn er waarschijnlijk géén tekorten, echter dit is niet helemaal zeker
De huidige verwachting is dat er de eerste 4-5 jaar géén tekorten ontstaan doordat de uitname uit de Wlz en de ambulantisering van 30%-50% voldoende is om de lagere rijksbijdrage te compenseren. Dit vereist echter wel een goede inrichting van het sub-regionale en lokale zorgdomein en voldoende uitstroom naar de Wlz; zie ook de risico's in dit voorstel.

Jaarlijkse bijdragen worden vastgesteld via een regionale begroting
De regiogemeenten dragen naar evenredigheid bij aan de instandhouding van de regionale voorzieningen en aan de uitvoeringskosten voor de centrumgemeente. Deze kosten worden jaarlijks vastgesteld via een regionale begroting. Afspraken hierover worden vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst.

De kosten voor Beschermd Wonen worden te zijner tijd ten laste gebracht van de Algemene uitkering voor de WMO-gelden van de gemeente. Voor de uitvoering van de taken voor Beschermd Wonen ontvangen gemeenten van het rijk een surplus op hun Wmo-budget. Dit surplus wordt gereserveerd voor de uitvoering van de taken voor Beschermd Wonen. Dit wordt ook verwerkt in de begroting.

De uitvoering van de taken past waarschijnlijk binnen de huidige ambtelijke capaciteit
Daarnaast stellen de regiogemeenten ambtelijke capaciteit beschikbaar voor de uitvoering van taken, onder meer voor beleidsontwikkeling en -uitvoering. Verwacht wordt dat deze taken uitgevoerd kunnen worden binnen de huidige ambtelijke capaciteit.

<u>De kosten voor Beschermd Wonen worden t.z.t. ten laste gebracht van het lokale Wmo-budget.</u>

Personele en/of Juridische gevolgen:
Dit besluit heeft geen personele gevolgen. Dit besluit heeft wel juridische consequenties in de zin dat er een centrumregeling en dienstverleningsovereenkomst (DVO) opgesteld worden. Zie hiervoor ook bijgevoegde centrumregeling. De DVO wordt late dit jaar ter besluitvorming aan het college voorgelegd.

Communicatie en Burgerparticipatie:
De adviesraden sociaal domein zijn betrokken bij de totstandkoming van het voorliggende beleidsplan Samen Dichtbij, dat aan dit regioplan ten grondslag ligt. Daarnaast heeft er een regionale bijeenkomst over dit regioplan plaatsgevonden op 13 april jongstleden. Op 20 mei vindt er een gesprek met de adviesraad sociaal domein van de gemeente Culemborg plaats over een nog te organiseren bijeenkomst over de doorontwikkeling van Beschermd Wonen.

Bijlagen:
- Regioplan Beschermd Wonen (165994).
- Centrumregeling (165995).

Raadsbesluit

Registratienummer: GZDGCB/165509/165844

De gemeenteraad van Culemborg besluit;
1. bijgevoegd Regioplan Beschermd Wonen van regio Nijmegen en Rivierenland vast te stellen.
2. bijgevoegde Centrumregeling vast te stellen.
3. Beschermd Wonen op het niveau van Gelderland-Zuid (Nijmegen en Rivierenland) te blijven organiseren.
4. Beschermd Thuis meer lokaal of sub-regionaal vorm te geven via een ontwikkelpad van 7-10 jaar.
5. de regionale samenwerking via een Centrumregeling en een Dienstverleningsovereenkomst vorm te geven.
   - daarbij vast te leggen welke taken en verantwoordelijkheden namens alle gemeenten in de regio Nijmegen en Rivierenland op het gebied van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Ontwikkeling centraal uitgevoerd worden.
   - de gemeente Nijmegen aan te wijzen als centrumgemeente voor de uitvoeringstaken van Beschermd Wonen.
   - gezamenlijk een meerjarig inkoopplan en een meerjarige regiobegroting op te stellen.
   - afspraken vast te leggen over de wijze waarop wordt omgegaan met tekorten en overschotten.
6. de kosten voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang vast te stellen op basis van beschikbaarheid (dus niet op basis van daadwerkelijk gebruik) en daarbij:
   - de verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage vast te stellen op basis van het ‘aanvullend’ Wmo-budget per regiogemeente.
   - de financiële bijdrage jaarlijks vooraf vast te stellen met correctie/vaststelling bij de jaarafsluiting.
7. de kosten voor de uitvoering van de taken voor Beschermd Wonen te dekken uit het ‘surplus’ dat de gemeente van het rijk bovenop haar algemene uitkering voor de WMO-gelden ontvangt.

Aldus besloten in de vergadering van de Raad,

Gehouden op 3 juni 2021.

De griffier De voorzitter

A.N. van Aarsen G. van Grootheest